

Štev. 4.

Ljubljana, v torek 6. februarja 1923.

Leto I.

Izhaja vsak dan ob 3^h pop.
razen nedelj in praznikov.

Mesečna naročnina:

za Ljubljano . . . Din 10.—
po pošti . . . . . 12.—
za inozemstvo . . . . . 22.—

Oglasi po tarifu.

LJUDSKI DNEVNIK

Glasilo Narodne Ljudske Stranke.

Nefrankiranih pisem

ne sprejemamo. — Pismenim
vprašanjem je treba priložiti
znamko za odgovor.

Poštno čekovni račun št. 13235.

Uredništvo: Breg, 12. II. nadstr.
Telefon št. 119.Uprava: Sodna ulica številka 5.
Telefon št. 423.

Dr. ŠUSTERŠIČ — ABSOLUTIST.

Med vse drugo zlo, ki ga mešajo in servirajo o dr. Šusteršiču naši nasprotniki, so zgneti še to, da je absolutist. To je obenem sploh najhujša „slabost“ njegove osebnosti — česa slabšega do danes o možu še niso mogli reči. S to parolo pa hočejo pridobiti zase inteligente, vedoč, da so tudi taki, ki bodo to verjeli.

Kako krivično in brezmiselno! Danes mu menda priznajo vsi vsaj to, da je eden najodličnejših politikov, kar smo jih Slovenci kdaj imeli. To kažejo vspehi. Velik politik pa ne more biti nikoli absolutist. Kdo je pravzaprav absolutist? Kdor vlada proti svojim sodelavcem, se ne ozira na ljudske potrebe in želje, hlepi le za svojim povečanjem.

Vse delo dr. Šusteršiča kriči proti temu pridevku. Naše ljudstvo dobro ve, kdo je delal zanj. Pa če ste hoteli oblatiti njegovo osebnost z vso podlostjo, ko ste mu napravili narodno izdajstvo, ker je bil najprej Slovenec in ne narobe, ker ni bil revolucionar, da bi se po otroško igral s svojim narodom: zaman ste bili po njem. Njegovo delo se s ponosom roga lažem in frazam! Pred nami leži v bogat sad dozoreli trud: Zlati časi nekdanje Kranjske!

Zato ni ostal sam, čeprav so njegovi sodelavci morali mučeniško pričati zanj. Udarili ste pastirja, pa čreda se ni razkropila, le še bolj se je strnila. Solze in obup, revščina in nečloveška samozataja, na smrt ranjena srca — ne gospodje, to se ne pozabi. Spregovorilo bo še svoj velikončni aleluja!

Časti pa je odnesel nekdo drugi. Kako jih je nosil, je pa tudi drugo vprašanje.

Mi nismo izmed onih, ki jim „osebnosti niso nič“, zato da lažje po njih bijejo. Osebnosti nosijo načela, včasih pomenijo celo program. Svojo osebnost je dr. Šusteršič globoko začrtal v zgodovino slovenskega naroda, vtisnil jo je v zemljo in rod. In ta osebnost je čista. Pa tudi močna! Pometla bo z vašim „demokratizmom“, ki ste nam pa dajali okušati doslej. Seveda, tudi vaše delo ostane neizbrisno zapisano na slovenskih plečih, delo teh štirih poprevratnih let. Poizkušali ste se dovolj dolgo, predolgo za naš ubogi narod. Pa pisan vam je: mene, tekel...

Absolutizem, ki ga nam prinaša on, — pa dobrodošel!

SEJA FINANČNEGA ODBORA.

Belgrad, 6. febr. (Izv.) Jutri popoldne se vrši seja plenuma finančnega odbora, na kateri se bo razpravljalo o povzemanju draginskih doklad državnim nastavljenjem. Predsednik narodne skupščine je brzojavno pozval vse člane finančnega odbora, naj se udeleže seje.

NIKOLA PAŠIČ OBOLEL.

Belgrad, 6. febr. (Izv.) Nikola Pašič je na povratku iz južne Srbije lahko obolel ter že tri dni ni zapustil svoje sobe, vsled česar opravlja delovne posle v svojem stanovanju. Včeraj ga je posetil minister dr. Zupanič, ki mu je poročal o političnem položaju v Sloveniji.

Zopet napad na Stambolijskega.

Sofija, 5. febr. (Izv.) Med včerajšno svečano predstavo v tukajšnjem gledališču, ki se je vršila povodom 65. letnice prve predstave v bolgarskem jeziku, je bila vržena bomba v živo, v kateri je sedel ministrski predsednik Stambolijski in drugi ministri. Bomba je eksplodirala, ne da bi zahtevala žrtev. Škoda je neznatna. Napadalca so prijeli. Gledališka predstava se je brez daljše zamude nadaljevala.

Belgrad, 6. febr. (Izv.) Povodom atentata na ministrskega predsednika

Stambolijskega v sofijskem gledališču mu je poslal ministrski predsednik Nikola Pašič snoči brzojavko, v kateri izraža svoje veselje, da se je napad ponesrečil. Istotako je tudi zunanji minister dr. Ninčič poslal podobno brzojavko Stambolijskemu ter obenem naročil našemu poslaniku v Sofiji, naj osebno poseti bolgarskega ministrskega predsednika in mu čestita v imenu jugoslovanske vlade k neuspehu atentata.

Izjalovljena Lausanska konferenca.

ZAVEZNIŠKI PREDLOGI TURKOM.

Lausanne, 5. febr. (Izv.) V nedeljski popoldanski seji so voditelji alijirancev predložili Turkom sledeče predloge: Kapitulacije: obdržanje francoskih predlogov, po katerih mora biti pred uvedbo sodnega preganjanja obveščen konzul tiste dežele, katere državljan je preganjanec. — Reparacije: Kompenzacija reparacijske vsote 12 milijonov turških funtov v zlatu, ki jo zahtevajo alijiranci, s turško zlato zalogo od istotako 12 milijonov v Nemčiji in Avstriji, ki je bila izročena zaveznikom, se sprejme. Nasprotno pa se branijo alijiranci priznati, da bi Grška morala plačati Turčiji kake reparacije. Mosul: Zavezniki sprejemajo turške predloge. (Direktna ureditev med Turčijo in Anglijo). Gospodarske klavzule: Obdržanje zavezniškega stališča s pridržkom nadaljnjih gospodarskih pogajanj v šestih mesecih.

BOMPARDOVO IN TURŠKO MNE- NJE O KONFERENCI.

Lausanne, 5. febr. (Izv.) Bompard je izjavil časnikarskim poročevalcem: Konferenca ni imela uspeha. To je velika nesreča predvsem za Turčijo. Turki so bili neupogljivi v pravnih vprašanjih. Inozemcem so odklonili vsako varnost. Jutri očakujem, da Lausanska konferenca je končana. Turki izjavljajo, da se zlasti v gospodarskih vprašanjih niso mogli zediniti. Izmet paša se je izjavil napram zastopnikom tiska, da še ni dobil obvestila, ali je konferenca končana ali samo prekinjena. On da računa s tem, da bo v enem ali dveh dnevih odpotoval, pričakuje pa prej uradnega obvestila zaveznikov o konferenci. To obvestilo je bilo sklenjeno samo za čas konference.

IZJAVA KEMAL PAŠE.

London, 5. febr. (Izv.) „Times“ javljajo iz Carigrada, da se je Kemal

paša izjavil, da se Turčija, ki se Anglije ne boji, ne bo nikoli podala na pot, kamor jo hoče Anglija z grožnjami spraviti. Pokazal je na prisrčne odnose Turčije z Rusijo, ki so postavljeni na podlago zdrave pameti.

ZAKAJ JE TURČIJA ODKLONILA POGODBO.

London, 5. febr. (Izv.) „Times“ pravijo o izjalovljenju Lausanske konference, da je poročilo, da se Francija nikakor ne bo dala ovirati, da ne bi začela separatnih pogajanj s Kemal pašo, Turčijo najbrže ostrčila, da je pogodbo odklonila. Tudi „Daily Chronicle“ pravi, da so Turki dobili izpodbudo, naj kljubujejo alijirancem, ker so imeli dovolj povoda sklepati, da bodo Francozi novemu prijateljstvu z njimi dali prednost pred starim z Angleži.

MNENJE PARIŠKIH LISTOV.

Pariz, 5. febr. (Izv.) Večina pariških listov je mnenja, da zadnji dogodki na lausanski konferenci nikakor niso vstvarili neposredne nevarnosti na vzhodu.

ODKLONILNO STALIŠČE IZ- MET PAŠE.

Pariz, 5. febr. (Izv.) Predno je Bompard zapustil Lausanne, je imel razgovor z Izmet pašo, čigar vsebino je takoj brzojavno sporočil Poincareju. Izmet paša vztraja na svojem odklonilnem stališču, sprejel pa je neposredno načrt o ureditvi kapitulacij.

RAZBURJENJE V ATENAH.

Atene, 5. febr. (Izv.) Ukinjenje lausanske konference je izzvalo tu veliko razburjenje. Min. predsednik Bareatas je izjavil zastopnikom listov, da prekinjenje konference ne pomenja še pričetka sovražnosti.

Amerika ne bo posredovala v Evropi.

Pariz, 5. febr. (Izv.) „New York Herald“ poroča iz Washingtona, da izjavlja Harding v oficijelni noti, da ne bodo Zedinjene države posredovale pod nobenim pogojem kot razsodnik v izrecno evropskih zadevah. Ako pa se bo kdaj nudila prilika, bo

ameriška vlada z veseljem pomagala Evropi in sicer še pred sestankom poslaniške konference. List sodi, da je ta nota odgovor na poziv nemških delavcev in organizacij ameriškem senatu in poslanski zbornici.

ponujajo samo 1. Radikalci sodijo, da bodo Romuni odnehali.

PRINC PAVLE NE PRIDE NA AKADEMSKI PLES V ZAGREB.

Zagreb, 6. febr. (Izv.) Uradno se dementira vest o prihodu princa Pavla na akademski ples.

V ŽIVO ZADETI.

Naš sobotni članek o reviziji ustave je živo zadela SLSarske voditelje. Na stvarna izvajanja našega člankarja niso našli nobenega stvarnega odgovora. In vendar je ta članek ugotovil z zgodovinsko točnostjo, da je centralizem, ki tare naše ljudstvo, v prvi vrsti delo mladinskih SLSarjev, ki so ob prevratu in kasneje vse koncentrirali v rokah države, uničili slovensko avtonomijo in izročili ves slovenski narod Srbijancem. Dokler so bili gg. mladini ministri, so bili s tem zadovoljni, ko pa se je to nehalo, so se šele spomnili na avtonomijo, katero so poprej sami zavrgli. Na taka pribita dejstva seveda ne morejo stvarno odgovarjati, ker so ta dejstva pretočna, vsakemu predbro znana, da bi jih mogli utajiti. Zato so se lotili tistega orodja, ki jim je najbolj privajeno, orodja obrekovanja in psovanja. Strahovito se morajo čutiti zadete in razkrinkane, drugače ne bi bil razumljiv napad popolne steklosti. Dr. Šusteršič ima na sebi velikanski greh, da je skozi tri desetletja pošteno in uspešno vodil slovensko ljudstvo, da je s svojimi zvestimi sotrudniki res delal za ljudstvo in to v okoliščinah, ki so bile mnogo težavnejše kot današnje. Njegovo dobo znači nebroj koristnih naprav, ki jih še danes ljudstvo vidi in uživa. Ljudstvo to gleda in primerja — z »uspehi« mladinskih diktatorjev, ki so l. 1917. in 1918. z najnižjimi spletkami, iz same nevoščljivosti in osebne lakomnosti strmoglavili skušenega voditelja slovenskega ljudstva in se sami postavili na njegovo mesto. Kakšne uspehe imajo pokazati? Povsod mizerija, kamor človek pogleda. To je edini odgovor. Vse, karkoli so obljubovali, je bila sama laž. Vse, kar so prerokovali, je prišlo ravno narobe. Moralično razdrapani in razcapani stoje na prangerju politične nesposobnosti in nepoštenosti.

In danes se drzne človek, ki ni pokazal drugega, kakor da je sodelen izgube slovenskega Korotana, zmerjati v ljudskem delu osivelega moža kot »starega demagoga«, kot »srbskega hlapca« in »prodanca«; dobro, da se je takoj izpraznil in tako razkril duševno in moralično revščino svojih krušnih očetov. Če je demagogija za ljudstvo delati, je Šusteršič demagog. Če je pa demagogija, samo obljubovati in nič storiti, ali pa storiti ravno nasprotno kar obljubi, kdo je potem demagog? Šusteršič je bil celo življenje hlapec domovine in se sicer ni nikomur udinjal. Komu so se pa udinjali tisti in čigavi hlapci so bili, ki so leta 1918., meseca novembra, ne da bi vprašali ljudstvo, samolastno odločevali o ljudski usodi in trgovali zahrbtno za ljudsko kožo? Odgovor ni težak. Razume se, da prizadeti ne bodo odgovorili na ta vprašanja in da bodo kvečjemu znova zmerjali in psovali, ker so si za svojo »polemiko« vzeli za zgled hudobno babišče, ki vidi edini smoter svojega bitja v opravljanju, častikraji in zmerjanju.

Nekdanji voditelj stare SLS je delal že leta za slovensko ljudstvo, ko njegovi klevetniki večinoma niti rojeni niso bili. Toliko je pa goto-

vo, da nima niti eden teh mladinskih diktatorjev pokazati niti trohice koristnega ljudskega dela. A pogum imajo, zmerjati in klevetati priletnega moža, ki je celo svojo možko dobo posvetil brez odmora samemu ljudskemu delu. Kje so se naučili vsega tega? Pri krščanskem nauku gotovo ne. A čudno je da se tako vedejo ljudje, ki so poklicani učiti krščanski nauk. Ali vsaj odo-

bravajo tako moralo ali jo dopuščajo. Kam naj to privede? Naj o tem premišljujejo krušni očetje klerikalnega časopisja. Za nas pa je vsekako dragoceno dejstvo, da mladinski SLSarji niso v stanu stvarno odgovarjati na naša stvarna izvajanja in naše stvarne ugotovitve o njihovih avtonomističnih besedah in centralističnih dejanjih. Tu so zadeti v črno svojega bitja.

Položaj v ruhrskem ozemlju.

VOJAŠKA ZASEDBA KOLODVOROV KÖLNSKEGA OKRAJA.

Köln, 5. febr. (Izv.) V državno železniškem ravnateljskem okraju Köln so bili čez noč po četah zasedeni skoraj vsi kolodvori francoskega in belgijskega pasu.

PROTEST BADENSKE VLADE PROTI ZASEDBI OFFENBURGA.

Karlsruhe, 5. febr. (Izv.) O vhodu Francozov v ozemlje Offenburg in okolice se med drugim poroča: Višji župan offenburški je izjavil, da sprejemajo oblastva in uradniki samo ukaze nemških oblastev in je popoldne francoskemu komandantu izrecno sporočil, da vsi državni in deželni uradniki odklanjajo, da bi se udali francoskim ukazom. Višji župan offenburški je poleg tega dobil od badenske vlade nalog, da poda komandantu francoskih čet v imenu badenske vlade energično protestno izjavo. V popolnem soglasju z državno vlado je badenska vlada odložena, da v ohranitev suverenosti vse stori, kar zahteva narodna čast.

POMOŽNI SKLADI ZA OKRAJ DÜSSELDORF.

Düsseldorf, 5. febr. (Izv.) Državni predsednik je dal vladnemu okraju Düsseldorf prvi pomožni sklad 500 milijonov mark na razpolago za take osebe, ki so prizadete po zasedbenih odredbah. Industriji okraja so poklonili skladi 100.000 holandskih goldinarjev.

BREZPLAČNA KOSILA.

Düsseldorf, 5. febr. (Izv.) Francoska vojaška oblastva so vpeljala brezplačna kosila, ki se podajajo velikemu številu otrok iz polkovnih voznih kuhinj. Zasedbena oblastva razdeljujejo tudi vsak teden krompir in premog.

POGAJANJA O JUŽNI ŽELEZNICI.

Belgrad, 6. febr. (Izv.) V zunanjem ministrstvu se vrši z avstrijskimi delegati konferenca o vprašanju južne železnice. Konferenco je otvoril zunanji minister dr. Ninčič. Konferenci so prisostvovali finančni minister dr. Stojadinovič, dr. Ribar, pomočnik ministra za promet Avramovič in prometni minister dr. Veli-

DR. CUNO ZBIRA INFORMACIJE.

Berlin, 5. febr. (Izv.) „B. Z. a. M.“ poroča: Državni kancelar dr. Cuno je odšel včeraj iz Dortmundu v Elberfeld, kjer je prenočil in od koder potuje danes naprej na Barmen, da bo tam ob priliki glasovanja renskega provincijalnega deželne zboru konferiral z udeleženci tega zboru in drugimi zastopniki ljudstva. Popoldne gre državni kancelar v Münster, kjer se je sestel westfalski provincijalni deželni zbor. Tamkajšnji razgovori bodo končali kolo informacij, ki jih misli dr. Cuno na tem potovanju nabrati in sporočiti ostalim vladnim članom.

LLOYD GEORGE O FRANCOSKI ZASEDBI.

London, 5. febr. (Izv.) Lloyd George je izjavil v razgovoru z zastopniki tiska glede francoske akcije v Nemčiji, da je Francija naredila taktične napake, vsled česar je skoro nemogoče odnehati napram Nemčiji. Lloyd George se je izjavil proti odklicanju angleških čet v Porenju (er je opozoril na to, da so bile nemške dobave v vojni zadovoljive. Ne sme se pozabiti, da je Nemčija izgubila saarske premogovnike in del šlezjskih. Z ozirom na Poincarejevo izjavo, da je Francija vkorakala v ruhrsko ozemlje samo radi reparacij, je izjavil Lloyd George, da noče ničesar podtikati, vendar pa so bili odločilni drugi vzroki, kakor pa jih navaja francoski tisk.

FRANCOSKI MINISTER ZA JAVNA DELA V RUHRSKEM OZEMLJU.

Pariz, 5. febr. (Izv.) Minister Le Trocquer in general Weygand sta odpotovala v ruhrsko ozemlje, da se posvetujeta z generalom Degouttom in drugimi vodilnimi osebami o organizaciji železniških in rečnih transportov oziroma o izvedbi novih sankcij.

zar Jankovič. Končni sklepi bodo sprejeti danes.

DR. STOJADINOVIČ KANDIDIRA.

Belgrad, 6. febr. (Izv.) Finančni minister Stojadinovič se je včeraj vrnil iz Bele cerkve, kjer je določen za okrajnega kandidata. Dr. Stojadinoviču je ponudena kandidatura tudi v belovarski županiji, ravnotako pa tudi v topliškem okraju.

SPOR V DEMOKRATSKI STRANKI RADI KANDIDATURE DR. ANGEJLINOVIČA REŠEN.

Belgrad, 6. febr. (Izv.) Spor v demokratski stranki radi kandidature v poževski županiji je rešen na ta način, da bo za nosilca liste dr. Paleček. Dr. Angejinovič je odstopil od kandidature pod pogojem, da ne bo v tej županiji za nosilca Pribičević, ki bi ne mogel na svojo osebo združiti vseh hrvatskih glasov.

DEMOKRATI NASTOPIJO SAMOSTOJNO V BOSNI.

Sarajevo, 6. febr. (Izv.) Demokrati so izdali komunike, v katerem poročajo, da so bila pogajanja z radikali brezuspešna in da bodo demokrati nastopili v Bosni samostojno.

DR. MARKOVIČ V ZAGREBU.

Zagreb, 6. febr. (Izv.) Minister dr. Laza Markovič je odpotoval v Zagreb.

ITALIJA OBDAVČILA NEITALIJANSKE NAPISE.

Innsbruck, 5. febr. (Izv.) „Tiroler Anzeiger“ poroča iz Rima, da je ministrski svet sklenil obdavčiti vse napise v tujih jezikih v novih pokrajinah, kjer bo v kratkem uveden obvezno tudi italijanski jezik v sodnem postopanju.

Politične vesti.

+ **Evangelij sovraštva.** Znani slovenski kulturni delavec J., ki je bil dolgo vrsto let tudi zvest in odličen bojevnik SLS, je te dni prošil za večje posojilo pri ljubljanskem denarnem zavodu, v čigar načelstvu sede sami pristni pristaši SLS. Pisatelj J. pa ima to napako, da ne odobrava politike sedanje SLS in drugo še večjo, da je osebni prijatelj dr. Šusteršiča. Ker gospodov kapitalistov pri SLS ne pozna, je prišel k predsedniku imenovanega denarnega zavoda, da mu svojo prošnjo osebno priporoči. Ko bi jih bolje poznal, ne bi bil vložil prošnje, še manj pa se ponižal pred mladim človekom, ki za katoliško stvar ni in ne bo nikdar toliko pretrpel, kot je pretrpel pisatelj J. skozi desetletja. Sprejet je bil z ljubeznjivim vprašanjem: „Ja, kako pa vi pridete k nam?“ Prošnja je bila seveda zavrnjena.

+ **Ni mu dalo miru,** namreč nekdanjemu deželnemu glavarju po Šusteršičevi milosti, Šukljetu, ki v današnjem „Slovencu“ izliva svoj žolc na svojega nekdanjega protektorja in dobrotnika. V označbo tega gospoda ni treba navesti drugega, kot da je svojedobno dr. Šusteršiča prošil, naj ga naredi za deželnega glavarja in da mu je dr. Šusteršič v svoji dobrotljivi zaupljivosti izpolnil to prošnjo. Njegova zahvala se zrcali v raznih pamfletih, ki jih je spuščal

PREMOGOVNIK POD VODO.

Katovice, 5. febr. (Izv.) Vsled talnega vremena je prestopila Brlnca bregove. Več rudniških rovov je pod vodo. Delavci so se pravočasno rešili. Dva strojnika sta utonila. Rešilna akcija se nadaljuje.

SOCIALISTIČNI KONGRES ZA OBNOVO EVROPE.

Lille, 5. febr. (Izv.) Socialistični kongres je sprejel prošnjo, ki so jo podpisali belgijski, nemški, italijanski in angleški delegati, in v kateri se spreminja predloge stranke, po katerih naj se naprosi za pomoč društvo narodov in ameriške Zedinjene države, da se omogoči gospodarska obnova Evrope in izpraznitev ruhrskega ozemlja.

OMEJITEV NASELJEVANJA V AMERIKI.

Washington, 5. febr. (Izv.) Komisija za izseljeniško vprašanje v poslanski zbornici je odobrila zakonski predlog, po katerem se znižava letno število tujih naseljencev v Ameriki.

OSTAVKA EGIPTOVSKEGA MINISTRSTVA.

Kairo, 5. febr. (Izv.) Nessinovo ministrstvo je podalo ostavko.

po preobratu in sedaj zopet. Ker nam je pa znano, da gospod Šuklje brezplačno ne naredi nič all vsaj zelo nerad, nismo v dvomu, da je sprejel za svoj pamflet od „Slovenčevega“ krušnega očeta honorar, ki mu ga glede na bedno stanje penzionistov in mali obseg „graščine“ Kamen radi privoščimo. Da bi se pa z njegovim nad vse viteškim pamfletom spuščali v polemiko, ne more od nas nihče zahtevati. Pamflet kaže le duševno revščino „Slovenčevega“ uredništva, ki si mora naročati te vrste prispevkov od starega žurnalista in črnorumeneva hofrata, o katerem velja bolj kot od vsakega drugega izrek Gustav Freitagovega žurnalista: „Ich hab' geschrieben rechts, ich hab' greschrieben links...“ Malo je župe v Sloveniji, na kateri g. dvorni svetnik Šuklje še ni plaval.

+ **„Pošten, odkrit in možat značaj mora biti.“** tako piše dvorni svetnik Šuklje o možu, ki si ga narod izbere svojim poslancem in v hnikom. Da, res je to! Vprašanje je samo, kdo naj bo sodnik o tej poštini značajnosti. Naj bo to kdor hoče, toliko je gotovo, da dvorni svetnik Šuklje nima te pravice, ker mu je v raznih dobah političnega razvoja Slovencev vsa slovenska publicistika odrekla politično možnost in značajnost. Berite v letih 1893—1895 „Slovenski Narod“. berite ga v letih, ko je bil Šuklje deželni glavar, berite „Slovenca“ v

MAMIČINA SREČA.

Bilo je zgodnje jutro, ko je padel strel in je zelo mlad, vitek mož s prijetnim prijaznim obrazom hotel še enkrat dvigniti roke, klečnil v koljenih in omahnil mrtev. Čast, ali kaj je že bilo, za kar je šel Aleks v dvo-boj, je bila rešena.

Na svetu pa je ostala sama njegova mati, zdaj ko je ležal z razprostrtimi rokami pod vrbovjem njen edini sin in so iz mrtvega srca odtekale zadnje kaplje.

Prijatelj Boris je pogledal mrtvenu še enkrat v ugasle oči, če bo morda še kaj sporočil, morda vendar še.

Gospa Marta je ravno vstala, ko je potrkal Boris na vrata, da izvrši svojo težko dolžnost in jo obvesti o smrti njenega sina Aleksa.

„Ravno h kavi prihajate, gospod Boris!“ ga je sprejela stara gospa prijazno. „Že na vse zgodaj pri nas. Lepo, lepo. Ali bi radi Aleksa?“

Boris je jecljal.

„Ne, le tako... mimogrede...“

„Aleks pa še spi. Odpustiti mu morate. Včeraj že zopet ni celo noč

nič spal in hodil je po sobi gori in doli. No, in danes je ravno nedelja, zato ga nisem budila. Ali mu imate kaj naročiti?“

„Ne, samo tako...“

„Čakajte, ga bom vseeno zbudila.“

„Nikarte, nikarte! Pustite...“

Ali gospa se ni dala odvrniti in je odšla v sinovo spalnico. Boris pa je stopil razburjen k oknu in se zagledal v ljudi, ki so prihajali od jutranje maše z brezskrbnim nedeljskim razpoloženjem v oči. Pritisnil je čelo na steklo in drgetal. Izgubil je glavo in klel usodo.

„Tu ga poglej!“ je dejala gospa Marta z dobrodušnim smehom, ko se je vrnila v kuhinjo. „Delam potih, da ne ropoče posoda, še vam prigovarjam, da ga ne budite, moj fant je pa že Bog ve kje spet! — Sedlta, gospod Boris, pa če vam smem ponuditi malo kave. Čisto ste že pozabili na naju zadnje čase.“

Smehljaje in s pritajenim veseljem je tiho nadaljevala:

„In vi ne veste, kaj je vse novega pri nas zadnje čase! Sicer pa ne verjarem, da bi vam ne bil Aleks že kaj povedal. Saj mu je srce na jeziku!...“

Včeraj sem takole premišljevala sem in tja, moj Aleks že zopet vso noč ni nič počival, a najbrže misli na Lenko. Veste, ž njim je zmeraj tako, in če ponoči ne spi, kar vem, da se pelje drugo jutro k njej. Oh, gospod Boris! samo za eno prosim Boga, da bi še to na svoja stara leta doživela. In če bi še to edino veselje doživela, da bi se Lenka in Aleks vzela, potlej pa ne prosim Boga ničesar več. Vi ne veste, kako bi bila srečna! Samo da je Aleks srečen na svetu.“

Stara gospa je postala zelo ganjena in si je otrla solzo iz očesa...

„Morda se boste spomnili...“ je nadaljevala, „da se nič kaj ni hotelo posrečiti... zdaj sta imela kaj med seboj, oh ti zaljubljeni ljudje!... zdaj zopet ni bilo denarja... no, hvala Bogu, sedaj se je pa vendar vse po sreči naredilo, tako da se bosta lahko vzela. In včeraj mi je Lenka spet pisala pismo... res je mora biti človek vesel...“

Ko je gospa Marta tako kramljala, je izvlekla pismo iz žepa in ga nato zopet spravila.

„Tako dobro in prijazno dekle je!“

Boris pa je strmel z razprtimi očmi v tla in besede stare gospe so ga pekle. Hotel jo je prekiniti, ji povedati, da je vse proč, da je Aleks teh sanjah, pa je molčal; in če se je zazrl v dobrohotni obraz stare gospe, ga je v grlu stisnilo.

„No, kaj pa je danes z vami?“ ga je navsezadnje vprašala Aleksova mati. „Kakšni pa ste?“

Boris je hotel nekaj reči, pa se je obrnil proč. Čutil je pa, da bi ne mogel zdaj piti ponudene kave. Gospa pa je sanjala le še o svoji sreči.

„Pa tudi o vas mi piše Lenka, da naj vas pozdravim in naj vam povem, da jo dajte že vendar enkrat z Aleksom obiskati... Že vidim, moram vam pismo pokazati.“

Gospa Marta je zopet izvlekla pismo in previdno razgrnila z drobnopisavo pokriti list. Borisu se je mračilo pred očmi in je hotel potisniti papir proč od sebe, ali gospa Marta je že začela brati.

„Draga gospa! Kako rada bi že doživela dan, ko Vas bom smela imenovati tudi jaz: ljuba mamica. Tako trdno upam, da bom kmalu Aleksova in Vas že zdaj ne moremo

raznih fazah Šukljevega političnega dela — In spoznali ga boste.

+ **V veliki zadregi** se nahaja „Slovenčev“ uredništvo radi svojega nedeljskega izbruha. Znano nam je, da so ga glasno obsojali mnogi pristaši SLS. Zato danes samo kratko izjavlja, da ostane pri svojih lažeh, kar pri starem lažnjivcu ni drugače mogoče. V nadomestilo si je naročil starega preroka od Kamna. Čestitamo enemu kakor drugemu.

+ **Ratifikacija rapalske pogodbe.** Vesti iz Rima poročajo, da je italijanski ministrski predsednik Mussolini izjavil jugoslovanskemu poslaniku Antonijeviču, da bo rapalska pogodba 6. t. m. sgurno predložena italijanskemu parlamentu v ratifikacijo.

+ **Kooperacija srbskih naprednjakov in liberalcev.** V nedeljo popoldne se je vršila v Belgradu konferenca naprednjaške stranke, na kateri se je objavila kandidatna lista za Belgrad. Obenem se je poročalo o sporazumu z liberalci glede kooperacije. Sprejet je bil sklep, da se zopet prične izdajati strankino glasilo »Videlo«.

+ **Odstavljen veliki župan.** Notranje ministrstvo je odstavilo bačkega velikega župana Lazarja Bugarskega, čigar dolžnosti bo začasno vršil somborski veliki župan. Nekateri listi poročajo, da je odstavljen, ker se nagiba k Protičevi skupini.

+ **Federalistična lista v Črni gori.** V Črni gori bo pri volitvah nastopila nova stranka pod imenom »Federalistična stranka«, ki bo svoje delovanje razvila samo v Črni gori. Njeni kandidati so večinoma bivši črnogorski ministri.

+ **Novo stranko menda** nameravajo ustanoviti v Črnigori pod imenom »Federalistična partija«. Kandidati bodo sami bivši črnogorski ministri.

+ **Bolgarski strah.** Dunajski listi javljajo iz Sofije, da vlada v Bolgariji splošno vznemirjenje, ker Bolgarska ni mogla izpolniti vseh reparacijskih obveznosti Jugoslaviji. Boje se, da ne bi Jugoslavija po vzgledu Francije zasedla bolgarske mejne kraje, kjer se nahajajo največji premogovniki in je središče bolgarske industrije.

Inozemske vesti.

* **Demonstracije proti Ludendorffu v Celovcu.** V nedeljo je imel maršal Ludendorff v Celovcu predavanje glede na ruhrske dogodke ter pozival ob tej priliki vse Nemce k slogi. Pred govorom je došlo do demonstracij proti Ludendorffu in tudi med govorom so poslušalci neprestano motili. Že v soboto so delavci priredili velike demonstracije proti Ludendorffu, ki so ga na kolodvoru sprejeli zastopniki avstrijskih oblasti in člani »Heimwehra«.

drugače imenovati kot on: moja mamica...

Gospa Marta je prenehala in se solznih oči zazrla v Borisa.

„Glejte, gospod Boris,“ je pristavila, ko je videla, da se je vgriznil v ustnice in so mu oči postale motne. Položila mu je trepetajočo roko na njegovo in vsa polna notranje sreče šepetala: „Ne veste, kako sem vam hvaležna, gospod Boris! Zmeraj sem si mislila, da si nista z Aleksom samo prijatelja, ampak da sta si kot brata... Oprostite mi... ali jaz sem tako srečna...!“

Solze so ji lile iz oči. In Boris je postal tako zmeden in zbežan, da jo je stisnil za koščeno roko in pogrkoval solze, ki jih ni mogel zadrževati. S široko razprtimi očmi je zrl v tla in tam je ležal Aleks mrtev, s prestreženim srcem, ki je še pred uro bilo v vroči ljubezni. In njegova mati mu govori o bratovski ljubezni. Kako mu bo rekla tedaj — ko bo izvedela, da je on, prijatelj, stal molče ob strani, ko je meril revolver na sina? Ali ni sam odštel korakov, nabil kroglice? Pa je vedel, da ima Aleks mater. In zdaj molči.

* **Likvidacija dunajske poštne hranilnice.** Na podlagi mirovne pogodbe so zahtevale nasledstvene države od angleške vlade, naj ukine sekvester nad zlatim depozitom dunajske poštne hranilnice v Londonu. Ko se to izvrši, se takoj izvede likvidacija te hranilnice.

* **Vatikan in fašizem.** Vatikanški krogi zasledujejo pozorno delovanje fašistov, zlasti pa min. predsednika Mussolinija, ki odkrito izjavlja, da je v njegovem programu tudi sporazum med Italijo in Vatikanom. Moralno pomirjenje pripravlja Mussolini s tem, da je po prosvetnem ministru uvedel obvezen pouk verouka v vse šole. Medtem ko se je svojčas tudi partito popolare proglasal za akonfesionalno stranko, izjavlja danes Mussolini odkrito, da je mogoče misliti tudi na to, da bi Italija odstopila papežu ozek pas zemlje od Rima do morja, tako da bi mogel papež oditi iz Rima po svojem ozemlju ter bi ne bil več ujetnik v Vatikanu. Taka izjava bi še pred desetimi leti izzvala javen odpor, medtem ko more danos neovirano govoriti o tem ministrski predsednik.

* **Položaj vsled okupacije v Poruhrju.** Kakor pišejo listi, je naznanil francoski konzul v Karlsruhe neški vladi, da ne bo vidiral potnih listov Nemcev, ki žele potovati v Francijo, ker ga inzultrirajo v restavracijah. Kapetanu Caillautu pri medzavezniški komisiji so grozili z revolverji. V Erfurtu so prisilili francoske oficirje, da so izstopili iz vlaka, in v Bremenu so se vršile viharne demonstracije pred francoskim konzulatom, kjer je padlo tudi več strelcov. — Reichstag je neodločen, kakšno stališče naj bi zavzel. Socialisti govore, da je čas za začetek pogajanj zrel, vendar pa morajo Francozi napraviti prvi korak. Vlada sama zatrjuje, da njen položaj zmaguje, francoski pa se ne bo zboljšal. Nemčija da je z ruhrskim premogom zadostno založena, tako da lahko čaka mirno na razvoj dogodkov, dočim Francija ne more čakati. Samo »Voss« ne deli brezskrbnosti ostalih listov in napoveduje, da bo prišla za Nemčijo doba trdih omejitev.

* **Jugoslovanska broderska postaja na Dunaju.** Pri Dunaju se namerava urediti ob Donavi postaja za preskrbovanje jugoslovanskih parnikov s premogom. Dosedaj so naši parniki dobivali premog v Komorunu. Postaja se zgradi poleg floridsdorfskega mesta na desnem bregu Donave.

* **Anglija bo plačala svoje dolge.** Pogodba o ureditvi angleško-amerikanskih dolgov je sklenjena in podpisana. Vsota dolgov je ustanovljena na 4.604.128.085 dolarjev. Od te svote plača Anglija 4 milijone v gotovini, za ostanek pa bo dala obligacije, ki se bodo izplačevale v letnih rentah, in sicer na zahtevo

V nori preplašenosti se je zaničeval ta trenutek, a reči ni mogel ničesar, le bridko mu je bilo pri duši. Čas je potekal... Moč mu je pošla popolnoma in čutil je, da ne more več uničiti te zasanjane sreče.

Vstal je ne vedoč, ali bo priznal ali pobegnil pred tihim kraljestvom mrtve ljubezni, čigar zastora ne more razgrniti. Naglo je pritisnil roko gospe Marte na svoje razpaljene ustnice in se obrnil proč, ker so se mu vdrle solze. Ne da bi še kaj dejal, je pograbil sukno in stekel.

Gospa Marta je gledala za njim, majala z glavo in mislila:

„Nesrečni človek... najbrže tudi zaljubljen. Pa saj pride po hudi uri vselej zopet sreča v hišo.“

Kavo je odstavila od ognja in sedla v naslonjač k oknu, ki je zrl v mlado nedeljsko jutro in sanjala o bližnji zlati sreči, zadnji sreči, ki si jo je želela...

Čez uro pa ji bodo prinesli sina mrtvega.

vsaka tri leta. Prva renta iznaša 23 milijonov dolarjev in nato naj se renta vsako leto viša, tako da bo zadnja znašala 173 milijonov. Dolg bodi plačan v 62 letih. Obresti do 1933 znašajo po 3%, naprej pa po 3in pol % in se plačujejo vsakega pol leta.

* **Francija hoče skleniti poseben mir s Turčijo.** »Agence Havas« poroča, da je izročila francoska vlada angleškemu poslaniku v Parizu noto, v kateri si pridržuje pravico sklepati poseben mir s Turčijo, ako bi konferenca v Lausanni prenehala. Angleški listi, ki komentirajo to noto, napadajo Francoze, da more roditi njihova akcija najslabše posledice za evropski mir. »Times« zaključuje: »Nas se ne vpraša za nasvet. Francozi so prodrli na Ruhrsko in spravili v nered prospjevajočo industrijo in evropska občila; odrezali so Ruhrsko od ostale Nemčije, postavili vojaške zakone in nahujskali Nemce k upornosti in popolnemu odklanjanju vseh pogodbenih obveznosti, kar bi moglo uničiti mirovno delo. Pri vsem tem mi nismo udeleženi, pa bomo vendar morali nositi posledice.«

* **Reorganizacija italijanskega zunanjega ministrstva.** »Popolo d'Italia« poroča, da bodo v svrhu znižanja izdatkov zedinjena poslaništva in konzulati. Poleg tega se zniža število vojaških, pomorskih in letalskih prideljencev. Končno se v državah s slabšo valuto zniža plače vsem namenščencem za 10 odstotkov. Istotako se je uknil konzularni vizum za tuje, ki potujejo preko Italije v Avstralijo in Palestino, če imajo potrdilo, da potujejo na italijanskih ladjah.

* **Obnova Belgije.** Belgija se sicer počasi, a vztrajno obnavlja, o čemer nam svedoči stalno padanje brezposelnosti, ki znaša samo še 5 odstotkov prebivalstva, dočim je znašala lani še 21 odstotkov. Največja brezposelnost vlada med pri-

staniškimi delavci in v kemični industriji, dočim delavcev v strojarški, stavbarski, tiskarski in živežni industriji primanjkuje. Tudi brusilnica v Amsterdamu ima čimdalje več dela. Steklarska industrija prehaja v normalno stanje, a cementne tvornice niti ne morejo zadovoljiti naročil. Najboljši odjemalec je Holandska, potem Anglija, Amerika in Egipt.

* **Dunajski ponarejalci znamk.** Na Dunaju so bili te dni aretirani neki Mihael Sertig, ruski begunec iz Rige, ki je v družbi mnogih drugih ponarejal pisemske znamke. Ponarejal je znamke ruskih obmejnih držav ter jih na ta način oškodoval za mnogo milijonov kron.

* **Mandat ali dieceza.** Kakor poroča »Kurjer Lwowski« je apostolska kurija pozvala nadškofa Teodorowicza in Lapicho, da odloži ta svoja senatorska mandata.

* **Židovskih visokošolcev** ne preganjajo samo v Nemčiji ampak tudi v Romunski, kjer jih je morala vlada vzeti v zaščito. Zaprla je univerzo v Bukarešti in aretirala vse agitatorje, zabranila shode in prepovedala izdajanje dijaškega lista. Govori se, da namerava vlada ukiniti celo avtonomijo univerze.

* **Časopis za kaznjence** je začelo izdajati Češkoslovaško ministrstvo pravde in to v češkem, slovaškem, nemškem in madžarskem jeziku. List se bo imenoval »Noviny«.

* **Donava narasla.** Iz Linca poročajo, da je Donava tako narasla, da ladje ne morejo pluti pod mostovi.

* **Vojni minister** v Boliviji je postal nemški general Kundl.

* **Vseh Židov naseljenih** v letih 1920—1921 v Palestini je preko 20.000.

Italijanska pošta v zasebnih rokah. Poštno ministrstvo v Rimu je izdalo dekret, da naj se dostava zasebnih brzojavk odda potom dražbe v najem privatnikom!

Domače vesti.

— **Kraljica Marija obolela.** Kraljica Marija je obolela na angini ter ne sme po nasvetu zdravnikov zapustiti sobe.

— **Stavka cestne železnice v Ljubljani.** Zveza Jugoslovanskih železničarjev nam sporoča: Uslužbenci cestne električne železnice so vložili pri obratnem vodstvu v Ljubljani spomenico s prošnjo za nabavni prispevek v znesku K 2500 za samce, 3000 K za oženjene brez otrok in 3500 K za oženjene z otroci. Uslužbenci niso dobili povoljnega odgovora ne do prvega roka 1. februarja ne do drugega torka 5. februarja. Dne 8. junija 1922 so uslužbenci cestne električne železnice sklenili s svojo upravo, ki ima sedež še vedno na Dunaju, dogovor o raznih osebja tičočih se ugodnostih. Zapisnika o tem dogovoru pa dunajska uprava še do danes ni podpisala in podpisanega vrnila. To ne moremo označiti drugače, kot nesramno izzivanje. Uslužbenci cestne električne železnice so torej sklenili, da stopijo v sredo dne 7. t. m. ob 12. uri v stavko. Toliko spoštovanemu občinstvu v vednost s prošnjo, da bi nas v naših upravičenih željah podpiralo. — Osrednji odbor ZJŽ.

— **Smrt rodoljuba.** V Baderni v Istri je umrl župnik gospod Fran Gorec, ki si je pridobil za naše brate velike zasluge. Deloval je veliko za Družbo sv. Cirila in Metoda, udeleževal pa se je tudi o različnih gospodarskih društvih. Naj v miru počiva!

— **Notar Tomo Šorli** v Podgradu v Istri se ni odzval povabilu ondote fašistovske organizacije, da obišče neko njihovo prireditev. Glasilo fašistov »Popolo Trieste«, ga je radi tega ljuto napadlo. V soboto zvečer pa, ko se je g. notar vračal iz gostilne, kamor običajno zahaja, so ga pred hišo, v kateri ima fašistovska organizacija svoje prostore naenkrat obstobile tri osebe ter ga pozvale da gre z njimi. Notar Šorli pa se je temu odločno uprl, nakar so ga hoteli

s silo tirati v hišo. Eden izmed napadalcev mu je nastavljal na prsi revolver, druga dva pa sta ga suvala proti hiši fašija. Slučajno pa je prišel mimo občinski tajnik Makarovič, nakar so napadci svojo žrtev spustili ter se vedli, kakor da se ne bi ničesar pripetilo. In kdo so bili dični počestnjaki?! Same vaše honoracije. Občinski zdravnik dr. Balbo in dva učitelja italijanskega jezika, seveda priseljenca.

— **Naš poslanik v Budimpešti upokojen.** Iz Belgrada poročajo, da bo v kratkem upokojen naš poslanik v Budimpešti dr. Milojevič.

— **Imenovan je za ravnatelja državne realne gimnazije** v Kočevju prof. Anton Burgar, ki je že doslej vodil zavod.

— **Suspendiran je od službe** postajenačelnik v Kočevju Edvard Repovš, revident drž. železnic. Zasleduje ga državno pravdnštvo radi poneverjenja v službi.

— **Velika defraudacija.** V Mariboru se je te dni vršila revizija blagajne na glavnem kolodvoru. Komisija je ugotovila pri tej priliki primanjkljaj 400.000 Din, katero svoto je poneveril uradnik Drago Jenko na ta način, da je ponarejal pobotnice ter dvigal denar za predjme uslužbencem. Jenko je zadnje čase živel zelo razkošno in ga je bilo videti pri vseh različnih zabavah.

— **V Mariboru** sta bila radi dolgih prstov aretirana neki Golnar Franjo in neka Roza Stern. Prvemu so se dopadli gonilni jermeni, drugemu pa dhmarji.

— **Za sodnike lajke** pri okrožnem sodišču v Celju je minister pravde v sporazumu z ministrom za trgovino in industrijo, imenoval trgovca Konrada Elsbacherja, Karla Goričarja, Mirka Grudna in Frana Strupija.

— **Pogorel je v Arceliju pri Celju** posestnik Žumru kozolec, ki pa je bil k sreči prazen. Kako je nastal ogenj se doslej še ni dalo ugotoviti.

— **Zanimiv dogodek** se je pripetil te dni v Zagrebu. Ob 11. uri so v mestu ulice najbolj živahne. Naenkrat opazijo ljudje, kako se spenja neki moški po žici na stolp katedrale. Plezal je vedno višje in višje ter kmalu dosegel križ vrh stolpa. Tu se je nagnil in pozdravljaj mahaje s kapo spodaj stoječe. Kmalu nato se je počel po žici zopet spuščati navzdol in potem izginil skozi okno v notranjost stolpa. Kljub vsemu iskanju ga niso mogli najti. Ljudje ugibajo, kdo bi bil in govore, da gre za nekega defraudanta, drugi pa zopet menijo, da gre samo za stavo.

— **Snežni metež** zahteva v Bosni tudi dokaj človeških žrtev. Ko sta šla kmetica Mihajla Dukičeva in njen desetletni sinček proti domu, ju je na potu zunaj vasi zajel snežni vihar. Nekaj časa sta kljubovala močni burji ter šla počasi naprej. Ves ta napor pa ju je počasi tako utrudil, da sta sedla na tla v sneg, ki je jel med tem še močnejše naletavati. V kratkem času sta bila popolnoma zasuta. Čez par dni, ko se je začel sneg zopet tajati, so ju našli kmetje, ki so ju prepeljali v vas in položili v skupno grobnico.

— **Reparacijsko gradivo.** Naša reparacijska komisija v Wiesbadnu je odposlala niški občini 200 vagonov raznega materijala na račun reparacij.

— **Potomec Krištofa Kolumba.** J. C. Colombos je bil, kakor poroča »Frankf. Z.« zaprisežen kot ad-

vokat v Londonu. Je doktor prava pariške in bruseljske univerze. Diego Kolumb, sin onega, ki je odkril Ameriko, je bil imenovan guvernerjem otoka Chios v egejskem morju, njegovi potomci so pozneje ostali na istem otoku in pridejali svojemu imenu grško končnico.

— **Razbojniki** so napadli te dni ponoči v spanju kmeta Demirja Aliloviča v vasi Majejci. Pričeli so s sekirjo razbijati vrata. Alilovič pa je vzel puško in pričel streljati skozi vrata. Tudi razbojniki so zgrabili za puške in pričeli odgovarjati, tako da so ranili Aliloviča sedemkrat. Pol mrtev je šel še do okna, odkoder je lahko meril in pričel zopet streljati. Od tukaj je ubil glavarja roparske tolpe in ranil tri njegove tovariše. Ostali razbojniki so nato zbežali, Alilovič pa je drugi dan podlegel svojim težkim ranam.

— **Pogorela** je 1. t. m. ponoči v Skoplju manufakturna trgovina Pop-Trajkovič. Celotna škoda znaša čez 3 milijone dinarjev.

— **Umor ruskega polkovnika.** V Vel. Kikindi je ruski polkovnik Osinov srečal ruskega kneza Dadijanija ter mu pričel groziti z ubojem, vsled česar ga je Dadijani prijavil oblastem kot boljše vika. Osipov je pa Dadijanija napadel in vrigel na tla. Dadijani je v obrambi potegnil svoj čerkeški kindžal in zabodel Osipova, da je ostal na mestu mrtev.

43.2 mil. Izvoz pa se je povečal od 15.5 mil. q na 17.6 mil. Uvažava se največ premoga in bombaža, a tudi litega in kovanega železa, žice in pločevine. Leta 1922. je Nemčija uvozila za 548.7 mil q in za 215.6 mil centov izvozila.

BORZA.

Zagreb, 5. febr. (Izv.) Devize: Dunaj 0.145 — 0.147, Berlin 0.23 — 0.25, Budimpešta 3.90 — 4, Bukarešta 47 — 49, Milan 460 — 490, London 475 — 480, Newyork ček 99 — 101, Pariz 630 — 645, Praga 300 — 302, Švica 1910 — 1925, Varšava 0.32 — 0.35. Valute: dolar 97 — 98, avst. krone 0.145 — 0.146, češke 300, lire 455 — 465.

Dunaj, 5. febr. (Izv.) Devize: Beograd 679 — 681, Berlin 1.65 — 1.75, Budimpešta 26.85 — 26.95, London 331.700 — 332.300, Milan 3396 — 3404, Newyork 71.175 — 71.325, Pariz 4384 — 4396, Praga 2097 — 2103, Sofija 404.50 — 405.50, Varšava 1.90 — 2, Curih 13.360 — 13.390. Valute: dolarji 70.850 — 71.150, levi 383 — 387, marke 1.55 — 1.85, funti 330.900 — 331.900, franc. franki 4325 — 4355, lire 3362.50 — 3377.50, dinarji 670 — 674, poljske marke 1.70 — 2, leji 329 — 331, švic. franki 13.270 — 13.330, češke krone 2080 — 2090, madž. krone 23.80 — 24.

Curih, 5. febr. (Izv.) Berlin 0.0025, Newyork 582.25, London 24.79, Pariz 32.80, Milan 25.50, Praga 15.65, Budimpešta 0.2050, Bukarešta 2.50, Beograd 5.15, Sofija 3.10, Varšava 0.0125, Dunaj 0.00725, avst. krone 0.0075.

DANAŠNJA PREDBORZA.

Zagreb, 6. febr. (Izv.) Dolar 103, fr. franki 645, šv. franki 1950, funt šterlig 485, marke 0.26, avst. krone 0.148, č. sl. krone 305, lire 495.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Torek, 6. februarja: Zaprto.
Sreda, 7. februarja: »Ugrabljene Sabinke«. Izven. —
Četrtek, 8. februarja: »Madame Sans Gene«. Red D. —

OPERA.

Torek, 6. februarja: Prodana nevesta. Red E. —
Sreda, 7. februarja: »Nižava«. Red B.
Četrtek, 8. februarja: »Gorenjski slavček«. Red C. —

k Prodana nevesta. V torek, dne 6. t. m. poje v »Prodani nevesti« vlogo Marinke prvič gospodična Zikova ter vlogo Vaška prvič g. Bratuž. Predstava se vrši za red E.

Naročajte
»LJUDSKI DNEVNIK«!

Kultura.

k Ruski pesnik, pisatelj in dramatik Arcibašev, ki je vsled jetike oslepel, umira v Moskvi v najbednejših razmerah. Arcibašev je znan in priznan pisatelj v vsem kulturnem svetu.

Razno.

g Insolvenca na Češkoslovaškem. V češkoslovaški republiki se še vedno množe insolvence. Meseca januarja jih je bilo napovedanih 348. Konkurzov je bilo 22, skoro ravnotoliko kakor meseca decembra.

r Katero mesto na svetu ima največ cerkva? Doslej je slovel Rim, da ima največ cerkev in kapelic od vseh mest na svetu. Šteje jih namreč 866. Toda danes ga je prekosilo že neko drugo mesto, in sicer Newyork. Šteje namreč nič manj kakor 1344 cerkev, od katerih je 321 kataliških, 97 židovskih in 916 protestantskih.

g Nova pivovarna. V Skoplju zgradi jagodinska pivovarna novo veliko pivovarno.

g Preskrbovanje železnic s premogom. Sporazumno z ministrstvom za šume in rude je prometno ministrstvo določilo, da se nakazuje železniškemu ravnateljstvu v Belgradu 1070 ton premoga na dan, v Zagrebu 2150 ton železniškemu ravnateljstvu v Sarajevu 1000 ton in v Subotici 700 ton dnevno. Poleg tega se mora pripraviti rezerva premoga za 15 dni, ki se ima nakazati do konca marca vsem železniškim ravnateljstvom.

r V Bilku se je na kolodvoru ponesreči sprožila nekemu francoskemu korporalu puška ter je krogla ubila neko deklico, drugo pa ranila. Vojak je hotel na to izvršiti samomor. Vojaške oblasti so izrazile prizadetim rodbinam sožalje ter se pogreb ubite deklice vršil na oblastne stroške.

r Avtomobilske žrtve. Glasom statistike so povzročili avtomobili v letu 1922. v 14 državah Unije preko 8000 smrtnih nesreč.

r V Parizu se bo podražil kruh za 5 centimov pri kilogramu. Pekom, ki so hoteli cene zvišati za 10 centimov, je magistrat izdal prepoved.

r Za kratek čas. V ženitvanjsko pisarno pride človek in vpraša: »Ali niste govorili zadnjič o večkarat ločeni gospej?« »Škoda, je že oddana: pridite čez tri mesece« — »Zdaj sem bil osem dni na Angleškem«. »Ali ste imeli težave s svojo angleščino?« »Ne, ampak Angleži s svojo.«

Izdaja konzorcijski »Ljudskega dnevnika.«
— Odgovorni urednik Fr. Jereb. —
Tisk J. Blasnik naasl. v Ljubljani.

Gospodarstvo.

g Zlatarski in urarski semenj v Zagrebu se bo vršil, kakor objavlja trgovska in obrtna zbornica od 22. do 28. februarja. Semnja se bo udeležilo veliko zlatarskih, juvelirskih, urarskih in srebrarskih tvrdk iz vse Nemčije. — Opozarjamo na ta semenj, ker obeta biti interesanten.

g Službena tečajnica za zlato in tujo valuto v dobi od 1. do 28. februarja. 1. napoleonor = 356 Din, zlata turška lira = 403 Din, funt sterl. = 446 Din, dolar = 95 Din, fr. frank = 6.35 Din, šv. frank = 17.76 Din, drahma = 1.05 Din, ital. lira = 4.60 Din, nemka marka = 0.0076 Din, čsl. krona = 266 Din, maž. krona = 0.038 Din, lej = 0.05 Din, lev = 0.061, peset = 14.25 Din, hl. goldinar = 37.52 Din, danska krona = 18.80 Din, avst. krona = 0.0014, poljska marka = 0.0047 Din.

g Trgovci za direktno delo na borzah. Trgovski krogi zahtevajo v Beogradu od ministrstva financ, da ukine tozadevno prepoved. Posebno zadnje čase, ko so kurzi tako variirali, so trgovci to naredbo zelo neprijetno občutili, ker niso mogli položaja izrabiti v ugodnem času. Ministrstvo je prošnji naklonjeno.

g Uvozno ocarinjenje poštnih pošiljatev. Z razglasom generalnega inspektorata finančnega ministrstva št. 34.254 z dne 27. decembra p. l. bodo poštno pošiljatev ocarinjene na podlagi fakture. Ker pa navadno zavojem niso priložene nobene fakture, morajo carinarne vedno pozvati adresate, da jo prilože. Da pa ne bo zakasnenja, razglas opozarja, da zahtevajo naročniki od pošiljalcev, naj prilagajo poštnim spremnicam račune.

g Industrijska in obrtna razstava v Novem Sadu bo sredi avgusta. Razstavljalci se morejo prijaviti do 28. februarja.

g Avstrijski uspehi. Dr. Seipel je 5. t. m. pojasnjeval zastopnikom tiska uspeh pariškega potovanja v svrhu mednarodnega posojila, o katerem smo že nakratko poročali. Pariški dnevi so bili le nekaka predpriprava za končni dogovor. Kontrolni komité je avstrijske pogoje sprejel in prešel tudi preko formalnega ugovora. Zastopnik Češkoslovaške, Italije, Francije in Angleške so se pokazali pripravljene, da stopijo takoj trgovska pogodbenega pogajanja. Z Italijo začno pogajanja že 20. t. m., z drugimi državami pa v marcu. Kakor smo poročali, želi dr. Seipel skleniti tudi z našo vlado trgovsko pogodbo. — Dr. Grünberger, avst. zunanji minister, je govoril o relikvatih. K doslej 35 milijonom frankov je dala Francija še nadaljnih 13 milijonov na razpolago. Na priporočilo kontrolnega

komiteja bodo tudi ostale relikvate dobili Avstriji na razpolago.

g Čehi o našem gospodarstvu. Češko Slovo piše: Kot vojno odškodnino dobiva Jugoslavija mnogo železniškega materijala, med njim lokomotive najnovejših sestavov, ki zahtevajo za oskrbovanje le izvežbanega osebja; tega v Jugoslaviji silno primanjkuje in to samo zato, ker najboljše moči zapuščajo državno službo vsled sramotno nizkih plač. Vse to se strašno maščuje, ker se najboljši material v kratkem času pokvari. Gospodarsko finančni odbor je sklenil znižati carino za izvoz koruze od 150 na 40 Din in izvoziti 1.000.000 kg tobaka. Ti koraki se že poznajo pri dviganju dinarskega kurza.

g Financialia iz Čehoslovaške. Zadnji izkaz bančnega urada finančnega ministrstva izkazuje prirastek v deviznem portefeju za 41 milijonov č. kron, tako da je dosegel zopet 408 milijonov, zmanjšala pa se je rezerva bankovcev za približno četrtino. Za konte premoženjske oddaje so vplačali doslej 2231 milijonov.

g Razstava Poljedelske zveze v Češkoslovaški bo od 16. do 21. maja v Baumgartnu. V enketi strokovnjakov je bilo sklenjeno soglasno, da bo izključena vsaka inozemska konkurenca plemenski živini, ker je domači trg v težavah glede izvoza. S podporo poljedelskega ministrstva bo prirejena razstava konj, goveda in drobnice, na kateri bo zastopan izbran material domačih gojiteljev. Poljedelci bodo tako imeli priliko spoznati dosedanje uspehe plemenskega gojenja. Kakor lansko leto, bo tudi letos posebna razstava perutnine, kanalčkov in golobov. Ker traja letošnja razstava celih 6 tednov, bo pač potrebna izmenjava posameznih skupin, vendar pa obiskovalci vedno bodo imeli priliko, da si ogledajo vse važnejše iz poljedelstva. Določene so tudi velike naorade. — Opozarjamo naše gospodarje in trgovce na to razstavo, ki je ena najboljših, kar jih je nam dosegljivih in pridejo za naše gospodarstvo vpoštev.

g Nova tovarna. Litkejeva pečujška tovarna snuje tovarno šampanjca s pomočjo smederevskih vinogradnikov z glavnic 3—4 milijonov dinarjev. — V Skoplju se snuje velika tovarna piva. — Transakcije pripravlja v Jugoslaviji tovarna Ganz Danubino, ki je odposlala že ravnatelja v Beograd, da se pogaja z vlado.

g Zlata parifeta je za avst. krono določena na K 14.500.— za dobo od 5. do 11. februarja.

g Nemški izvoz in uvoz. Januarja 1923 je padel uvoz od 45.5 mil. q na

Prometni zavod za premog

d. d. v Ljubljani

prodaja iz sloven. premogovnikov
velenjski, šentjanski in
trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora
ter priporoča posebno

la češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briketi.

Naslov:

PROMETNI ZAVOD ZA PREM OG d. d. centrala v Ljubljani,
Miklošičeva cesta 15/II. Podružnica v Novem Sadu (Bačka).